

Himoksen keskusta-alueen osayleiskaavan muutos, Jämsä

LIIKENNESELVITYS

19.12.2025

Himoksen keskusta-alueen osayleiskaavan muutos, Jämsä

Liikenneselvitys

SISÄLLYSLUETTELO

1	Lähtökohdat ja tavoitteet.....	2
1.1	Selvitysalue ja tekijät.....	2
1.2	Liikenneselvityksen ja osayleiskaavan tavoitteet.....	3
1.3	Liittyminen muuhun suunnitteluun.....	3
2	Nykytilanne.....	4
2.1	Kaavoitus.....	4
2.2	Tie- ja katuverkko	6
2.3	Jalankulku- ja pyöräliikenne	7
2.4	Joukkoliikenne	7
2.5	Liikenneturvallisuus.....	8
3	Liikennemäärät ja liikenne-ennuste.....	9
3.1	Nykytilanteen liikennemäärät	9
3.2	Liikenne-ennuste	11
4	Osayleiskaavan liikenneverkko	12
4.1	Tie- ja katuverkko	12
4.2	Jalankulku- ja pyöräliikenne	14
4.3	Joukkoliikenne	14
5	Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet	14

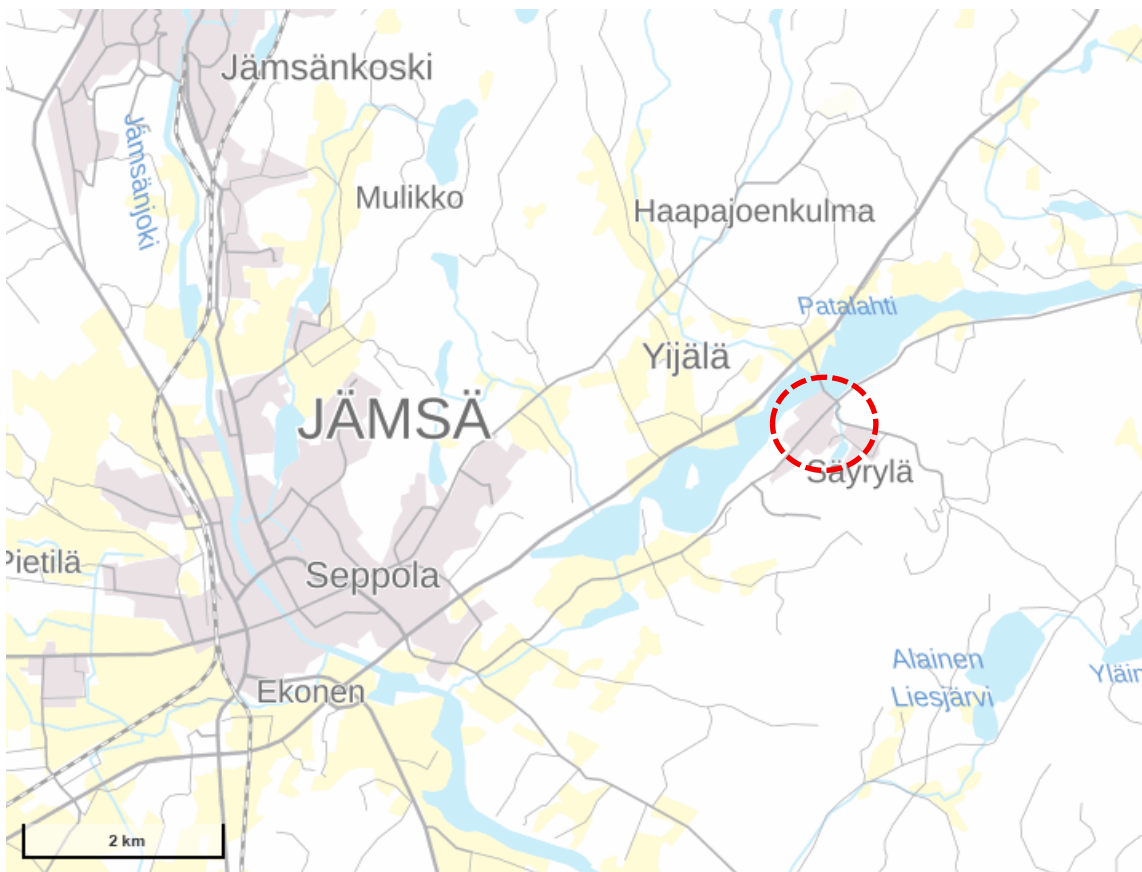
Kansikuva: Ote Himoksen keskusta-alueen yleissuunnitelmasta, OLARK, 29.2.2024

Himoksen keskusta-alueen osayleiskaavan muutos, Jämsä Liikenneselvitys

1 Lähtökohdat ja tavoitteet

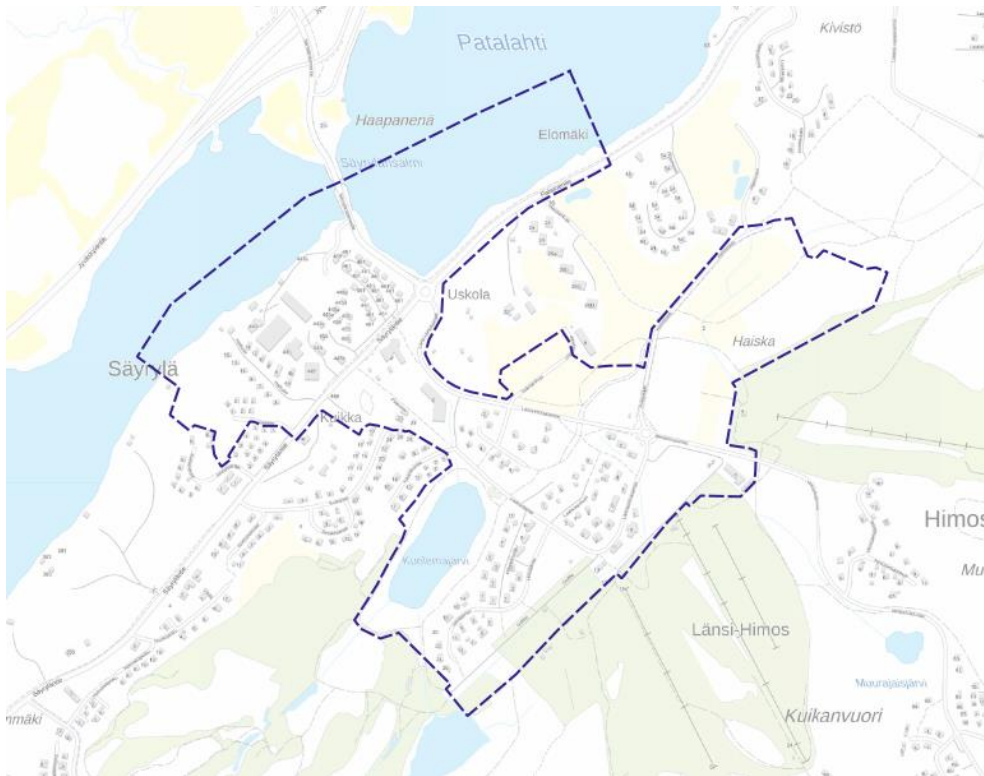
1.1 Selvitysalue ja tekijät

Himos sijaitsee Jämsän kaupungissa noin kuusi kilometriä Jämsän keskustasta koilliseen. Liikenneselvitys koskee Himoksen keskusta-alueen osayleiskaavaa. Selvitysalue rajautuu luoteessa Patalahden vesistöön ja vesistön takana alue kytkeytyy valtatiehen 9 Turku–Kuopio–Niirala.

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti. (MML, 2025)

Liikenneselvitys on laadittu Jämsän kaupungin toimeksiannosta Himoksen keskustan osayleiskaavan liiteaineistoksi. Selvitys on laadittu konsulttityönä A-Insinöörit Suunnittelu Oy:ssä, jossa työstä ovat vastanneet Mikko Romu, Suvi Autio ja Teemu Kuittinen.

Kuva 2. Kaava-alueen raja.

1.2 Liikenneselvityksen ja osayleiskaavan tavoitteet

Himoksen keskusta-alueen osayleiskaavan muutoksen tavoitteena on lisätä Himoksen houkuttelevuutta matkailukohteena ja mahdollistaa alueen hallittu kehittyminen ja kasvu lähivuosikymmeninä. Keskeisiä kehitettävä kohteita ovat ranta- ja tapahtuma-alue, mökkikylät ja laskettelurinteiden edustan keskustakorttelialue.

Liikenneselvityksessä arvioidaan osayleiskaavassa esitettyjen toimenpiteiden vaikutuksia alueen liikenteeseen ja esitetään toimenpide-ehdotuksia tarkoituksenmukaisen toimivuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi.

1.3 Liittyminen muuhun suunnitteluun

Himoksen osayleiskaavan muutosta on edeltänyt alueelle laadittu *Himoksen keskusta-alueen yleissuunnitelma* (OLARK, 03/2024). Suunnitelma toimii osayleiskaavan lähtökohtana ja siinä on määritetty yleis- ja asemakaavoihin kohdistuvia alustavia muutostarpeita alueen kehittämisen ohjaamiseksi.

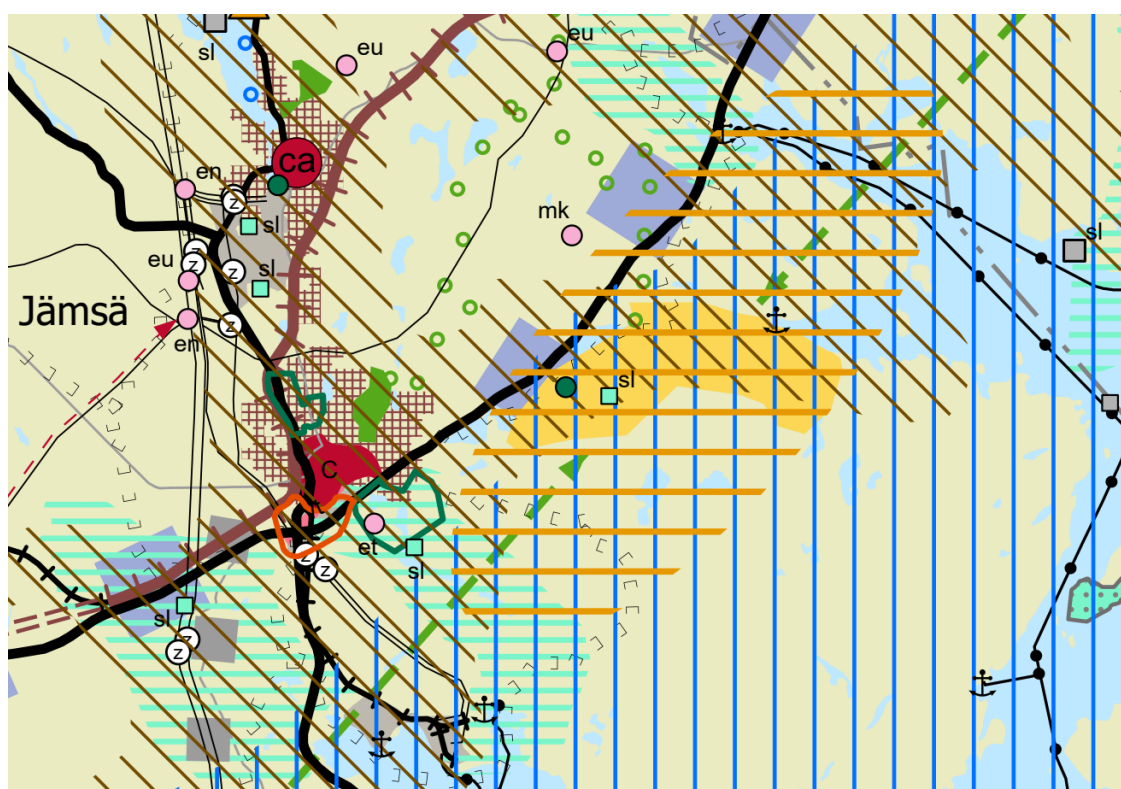
Himoksen alueelle on laadittu *Himos Master Plan 2035* (Sweco, 2019). Työssä on määritetty visio, pääkonseptit ja toimenpideohjelma Himoksen alueen kehittämiseksi houkuttelevana matkailukohteena.

Himoksen keskusta-alueen yleiskaavojen muutoksesta on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma 13.1.2025.

2 Nykytilanne

2.1 Kaavoitus

Selvitysalueella on voimassa Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Selvitysalueelle on merkitty ulkoilu- ja moottorikelkkailureitti sekä ulkoilun yhteystarve. Selvitysalueen vierestä kulkeva valtatie 9 on merkitty valtatieksi. Se on selvitysalueen kohdalla valta-/rautatien kehittämisakselilla. Selvitysalueen pohjoispuolella, hieman kauempana selvitysalueesta, kulkee rautatie, joka on merkitty valtakunnallisesti merkittäväksi kaksiraiteiseksi pääradaksi. Selvitysalueen koillispuolella sijaitsevat laivaväylä ja satama.

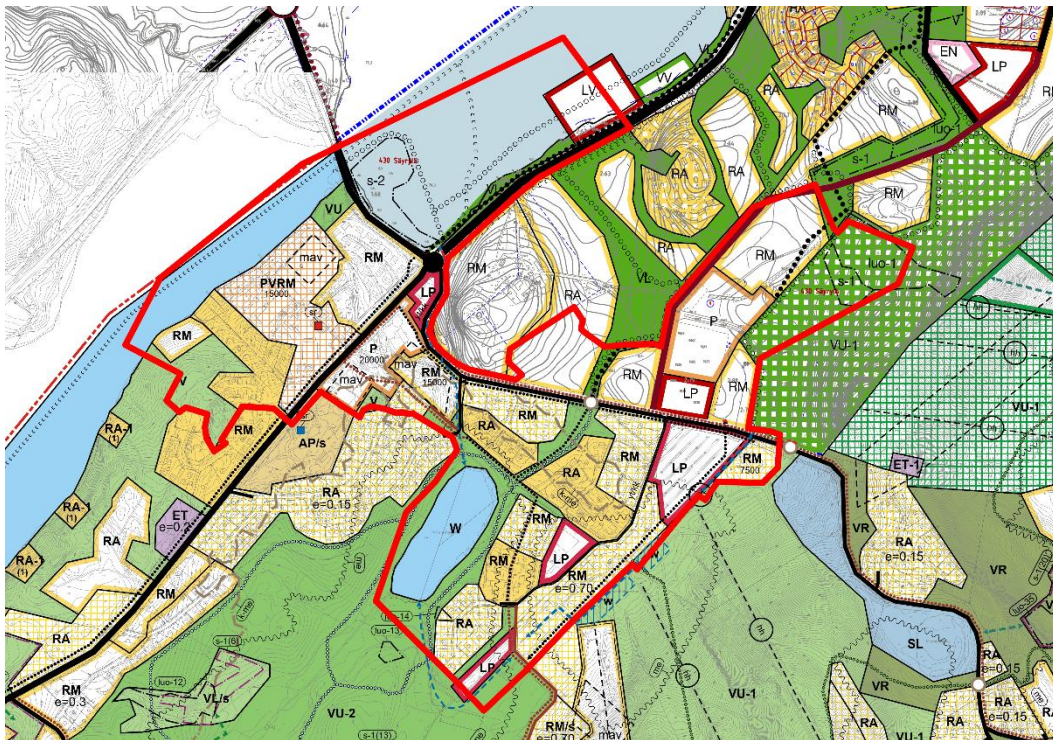

Kuva 3. Ote Keski-Suomen maakuntakaavasta 2040. (Lähde: Keski-Suomen liitto)

Selvitysalueella on voimassa kolme osayleiskaavaa:

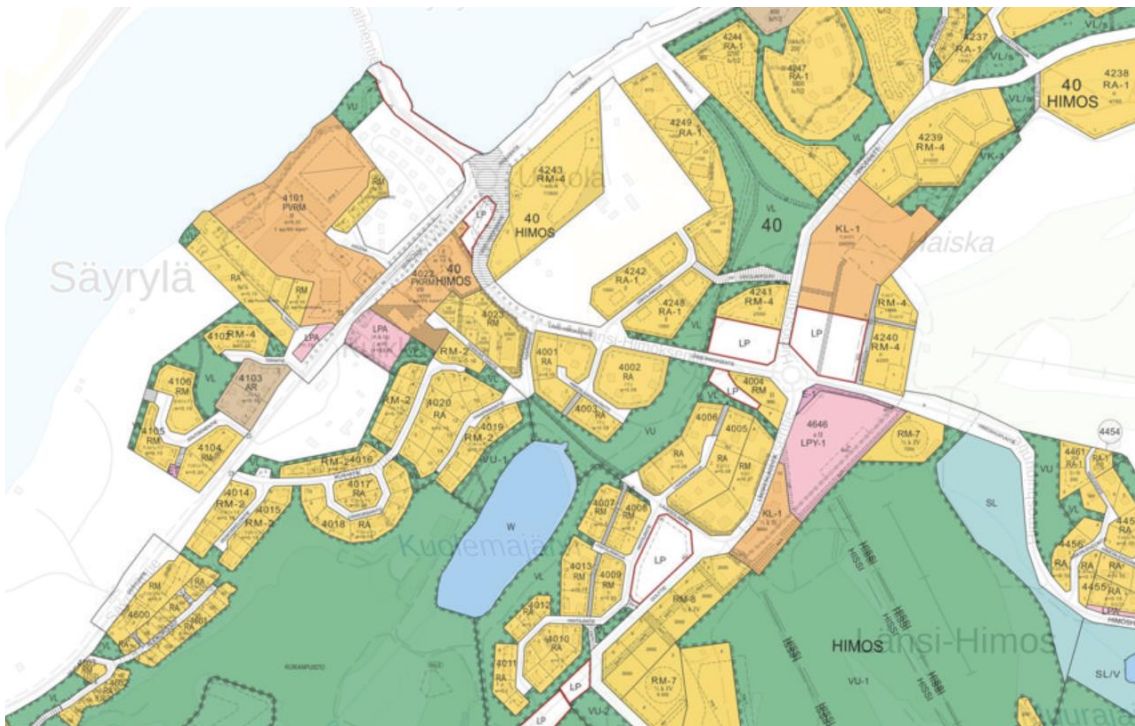
- Himoksen osayleiskaava, osa-alue 1 (2008)
- Himoksen osayleiskaava, osa-alueet 2–4 osa 1 (2016)
- Himoksen osayleiskaava, osa-alueet 2–4 osa 2 (2018)

Nykyisissä yleiskaavoissa selvitysalue on suurelta osin matkailupalvelujen aluetta (RM), loma-asuntoaluetta (RA), urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta (VU) sekä vesialuetta (W). Alueella kulkee lukuisia jalankulun ja pyöräilyn reittejä sekä ohjeellisia latureittejä.

Kuva 4. Ote voimassa olevien osayleiskaavojen yhdistelmäkartasta. Punaisella käynnissä olevan osayleiskaavan ja liikenneselvityksen selvitysalueen raja. (OLARK, Projoplan, 2025)

Selvitysalueella on voimassa useita eri asemakaavoja ja alue on lähes kauttaaltaan asemakaavoitettu. Selvitysalue on pääasiassa loma-asuntojen korttelialuetta (RA) ja matkailua palvelevien rakennusten korttelialuetta (RM).

Kuva 5. Ote ajantasa-asemakaavasta. (Lähde: Jämsän karttapalvelu)

2.2 Tie- ja katuverkko

Osayleiskaava-alueen luoteispuolella Patalahden vesistöä sivuaa valtatie 9, joka on Turusta Tampereen, Jyväskylän, Kuopion ja Joensuun kautta rajanylityspaikalle Niiralaan johtava pääväylä. Valtatieltä on yhteys selvitysalueelle eritasoliittymän kautta. Selvitysalueella on kaksi maantietä: mt 16573 (Patajoentie ja Säyryläntie) ja mt 16574 (Säyrylänsalmentie). Selvitysalueen keskeiset kokoojakadut ovat Länsi-Himoksentie, Länsikeskuksentie/Laaksolantie, Himoshuipuntie ja Himosraitti. Lisäksi alueella on lukuisia tonttikatuja.

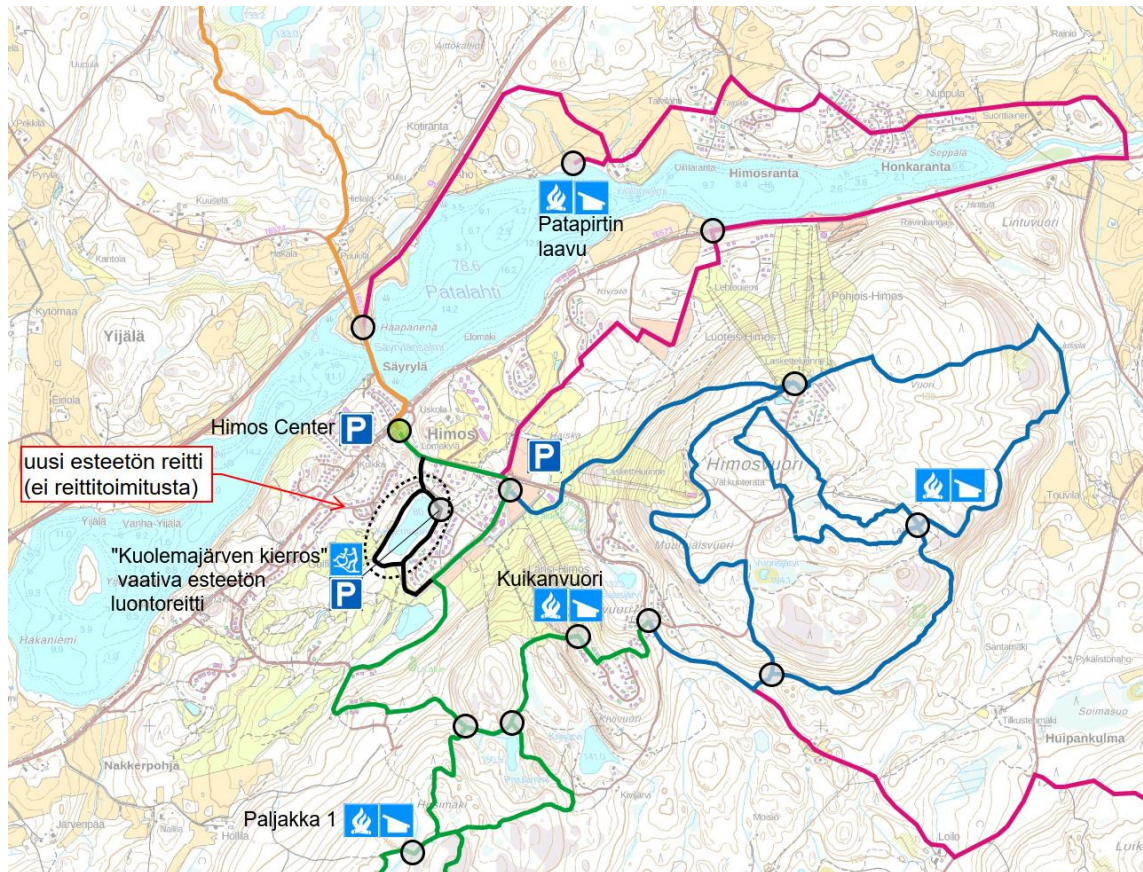
Kuva 6. Selvitysalueen väylien toiminnalliset luokat. Alikulut ympyröity vihreällä. (MML, Väyläviraston karttapalvelu, Digiroad-aineistot, 2025)

Selvitysalueen maantiet ja kokoojakadut ovat valaistuja. Nopeusrajoitus valtatiellä pohjoiseen on 100 km/h ja etelään 80 km/h. Muilla maanteillä nopeusrajoitus on 50–60 km/h ja

kaduilla 40 km/h. Selvitysalueella on kolme kiertoliittymää sekä niiden lisäksi kolmi- ja nelihaaraisia tasoliittymiä.

2.3 Jalankulku- ja pyöräliikenne

Selvitysalueella on kattava jalankulun ja pyöräilyn verkko (kuva 6). Virallisten jalkakäytävien ja pyöräteiden lisäksi alueella on paljon latureittejä, jotka soveltuvat lumettomaan aikaan myös kävelyyn ja pyöräilyyn. Alueella on kaksi alikulkukäytävää, jotka alittavat Länsi-Himoksentien Länsikeskuskentien, Himoshuipuntien ja Himosraitin kiertoliittymän länsipuolella sekä sen itäpuolella, laskettelurinteiden kohdalla. Lisäksi alueella ja sen läheisyydessä on lukuisia ulkoilureittejä ja polkuja, joista keskeisimmät on esitetty Jämsän ulkoilureittisuunnitelmassa (kuva 7).

Kuva 7. Ote Jämsän ulkoilureittisuunnitelmasta. (Jämsän kaupunki, 2025)

2.4 Joukkoliikenne

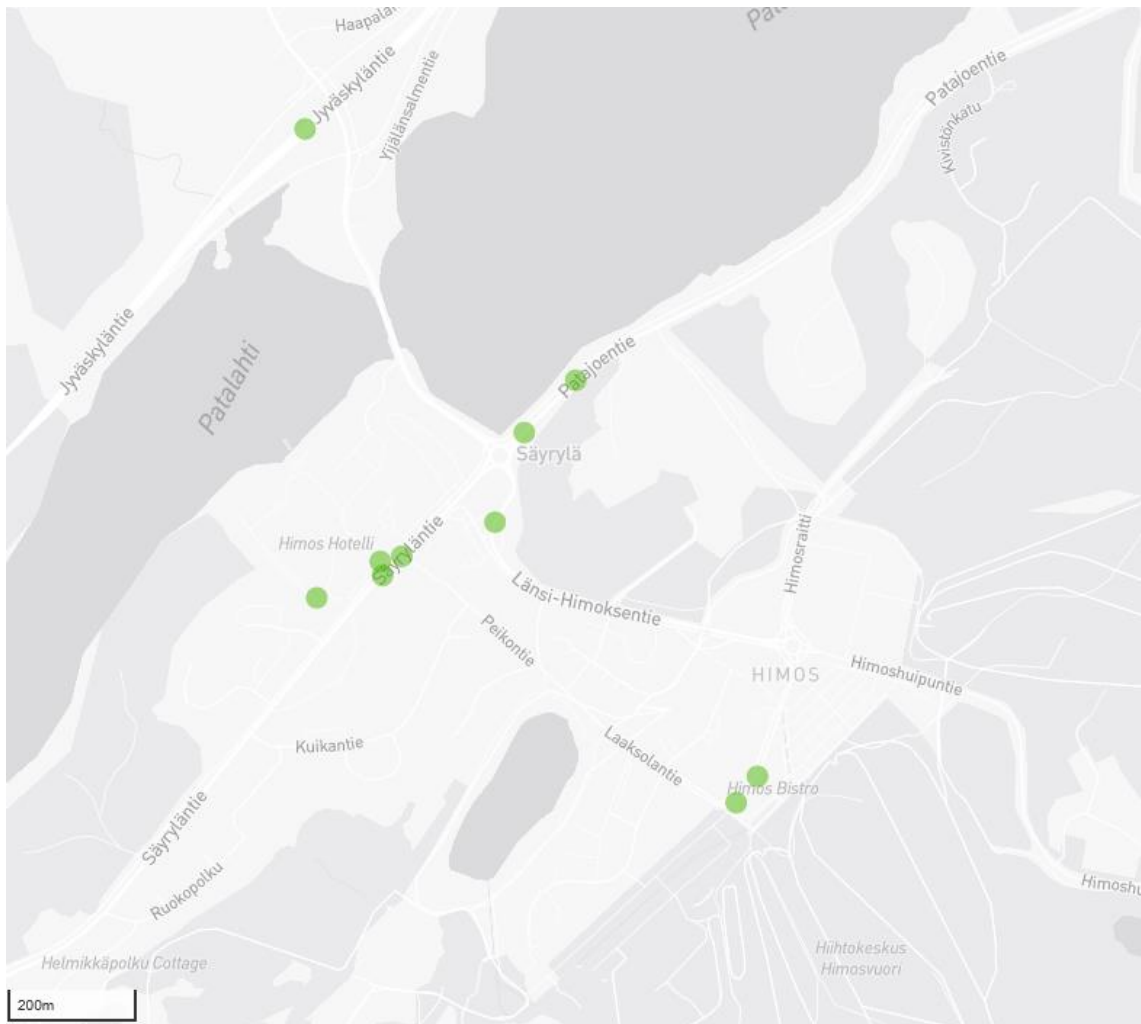
Selvitysalueella tai sen lähistöllä liikennöidään rajallisesti paikallisliikenteen ja kaukoliikenteen linja-autovuoroja. Talvikautena paikallisliikennettä ajetaan Jämsän keskustan ja Himoksen välillä lauantaisin kahdesti / suunta. Kaukoliikennettä on järjestetty Lahden ja Himoksen välillä maanantaisin ja perjantaisin kahdesti / suunta sekä sunnuntaisin yksi vuoro / suunta. Joukkoliikenteen vuorot pysähtyvät Särylänsalmen sillan pysäkillä, joka sijaitsee Särylänsalmentien, Säryläntien, Länsi-Himoksentien ja Patajoentien kiertoliittymän

yhteydessä. Lisäksi valtatiellä 9 kulkee markkinaehtoista linja-autoliikennettä useita vuoroja päivässä.

Talvikautena 2024 käynnissä oli Himos shuttle -pilottihanke, jossa Himoksen ja Jämsän rautatieaseman välillä oli järjestetty säännöllisiä taksikyydityksiä osana junamatkan muodostamaa matkaketjua. Pilotti oli käynnissä 7.2.2025–6.4.2025.

2.5 Liikenneturvallisuus

Selvitysalueella on tapahtunut yhdeksän poliisin tietoon tullutta liikenneonnettomuutta vuosina 2020–2024. Onnettomuudet eivät ole johtaneet loukkaantumisiin. Suurin osa onnettomuuksista on ollut tyypiltään yksittäisonnettomuuksia ja muita onnettomuuksia. Peikkometsäntieltä Säyryläntielle johtavan yhdistetyn jalkakäytävän ja pyörätien suojatiepaikalla (Himos Centerin edustalla) on tapahtunut yksi jalankulkijaonnettomuus.

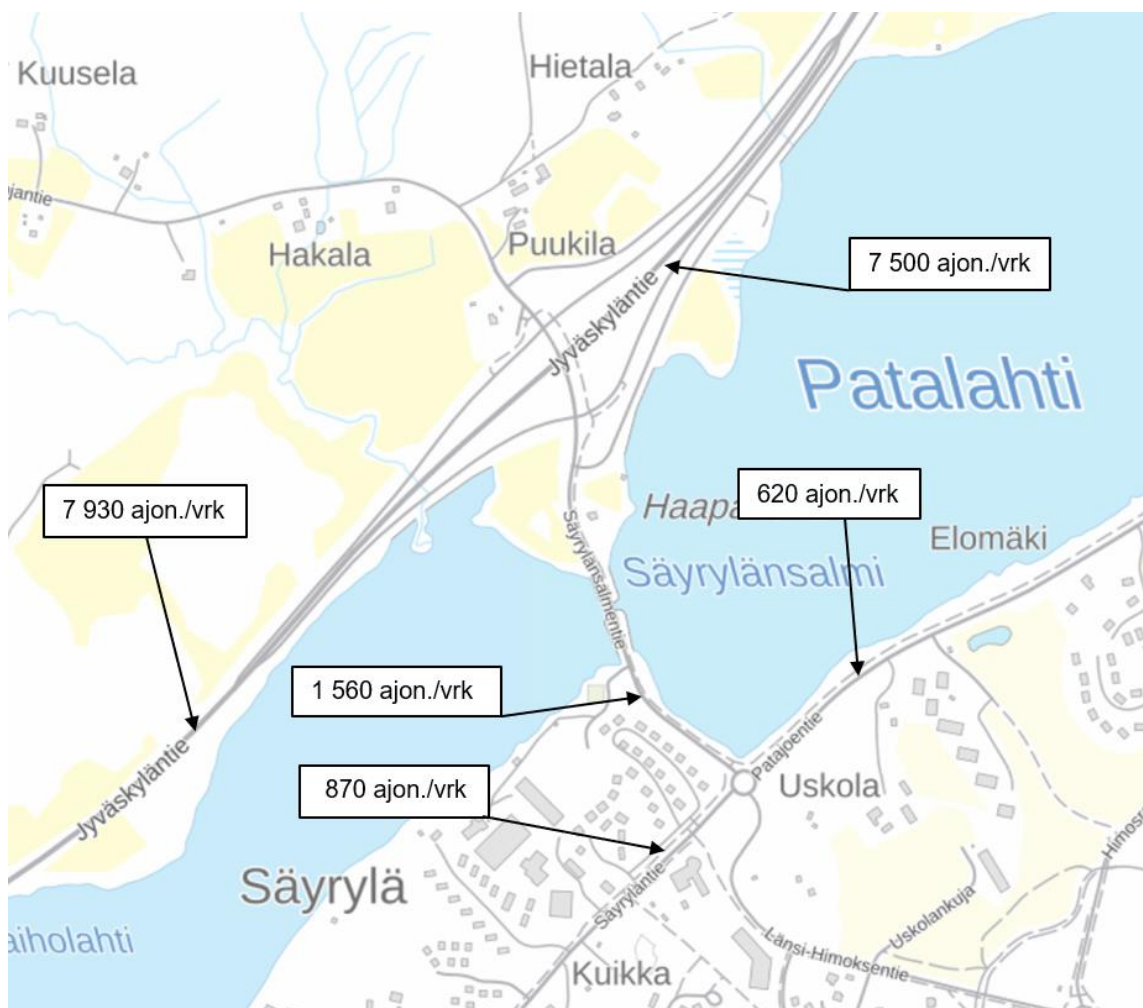
Kuva 8. Poliisin tietoon tulleet liikenneonnettomuudet vuosina 2020–2024. (Tieliikenneonnettomuustilasto, Ramboll, 2025)

3 Liikennemäärät ja liikenne-ennuste

3.1 Nykytilanteen liikennemäärät

Selvitysalueen liikennemääriä on käsitelty Fintrafficin tieliikennetietoja avulla (maanteiden liikennemäärät) sekä matkatuotospohjaisesti (katujen liikennemäärät). Alla on raportoitu maantieliikenteen tiedot, mikä edustaa koko vuoden keskimääräistä vuorokausiliikennetilannetta (kuva 9). Tämän lisäksi on kuvattu tarkemmin koko selvitysalueen tie- ja katuverkon liikennemäärät, jotka on laadittu talvikauden keskimääräisen vuorokausiliikennetilanteen skenaariolle (kuva 10).

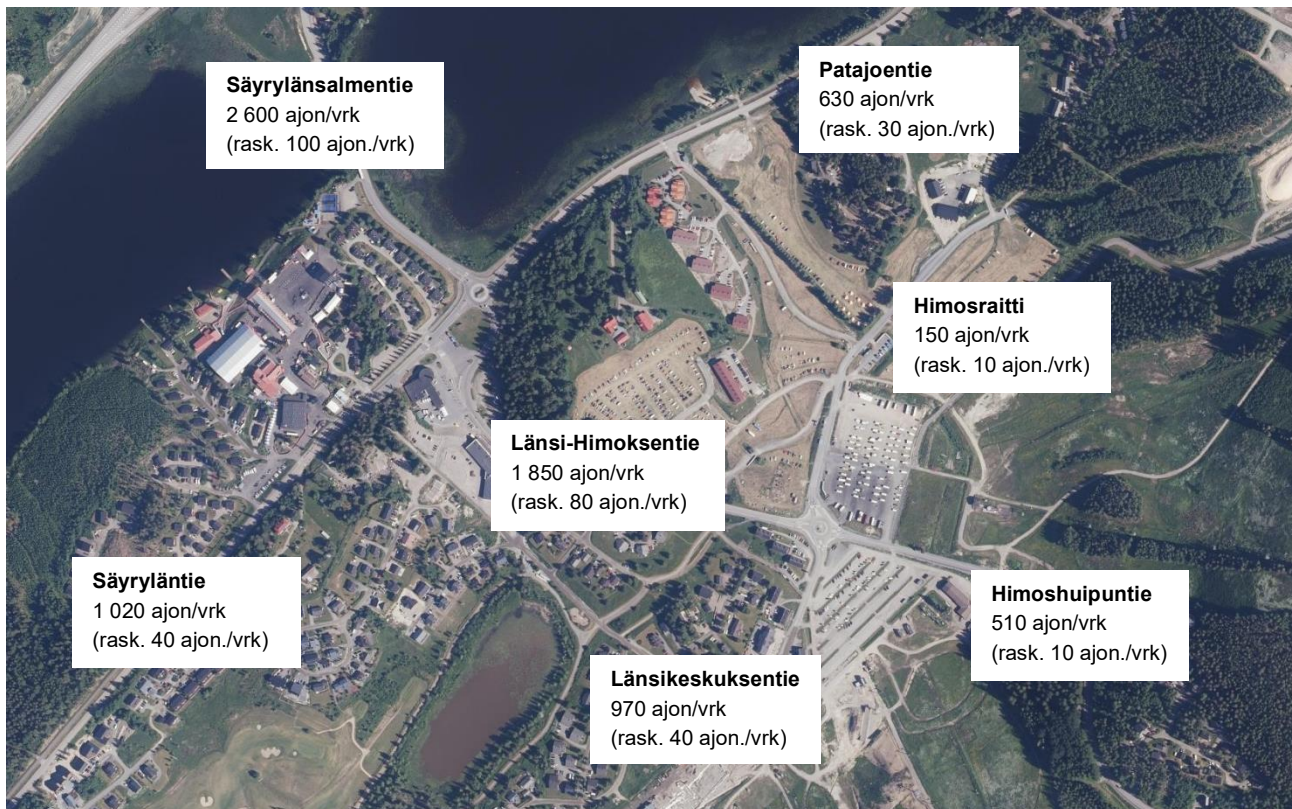
Valtatien 9 keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) on ollut selvitysalueen kohdalla vuonna 2024 noin 7 500–7 930 ajon./vrk, josta raskasta liikennettä on ollut noin 8–10 prosenttia. Selvitysalueella sijaitsevien yhdysteiden keskimääräinen vuorokausiliikenne on ollut Säyrylänsalmentielle 1 560 ajon./vrk, Säyryläntielle 870 ajon./vrk ja Patajoentienä noin 620 ajon./vrk. Raskaan liikenteen osuus kaikilla yhdysteillä on ollut noin neljä prosenttia. (Fintrafficin maantieliikennetiedot, 2025)

Kuva 9. Valtatien 9 ja selvitysalueella sijaitsevien maanteiden KVL 2024. (Taustakartta: MML, 2025)

Katuverkon liikennemääriä on arvioitu *Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa* -julkaisun avulla (Suomen ympäristö 27/2008). Liikennemäärät johdettiin matkautospäätösteisesti käytettävissä olleita maankäyttö- ja rakennusrekisteritietoja hyödyntämällä. Liikennemäärien suuntautuminen arvioitiin asiantuntija-arviona. Katujen nykytilanteen liikenne-ennuste laadittiin talvikaudelle, koska talvikauden liikennetilanne arvioitiin huomattavasti kesäkautta vilkkaammaksi. Tavoitteena oli arvioida matkailupainotteisen alueen liikenteen toimivuutta, turvallisuutta ja liikennemäärien kehitystä vilkkaan sesongin aikaan jättäen kuitenkin tapahtumien aikainen liikennetilanteen arviointi tämän ulkopuolelle.

Selvitysalueen sisäisen tie- ja katuverkon liikennemäärät talvikautena on esitetty kuvassa 10. Säyrylänsalmentien liikennemääräksi on arvioitu 2600 ajon./vrk ja Länsi-Himoksentie määräksi 1850 ajon./vrk. Raskaan liikenteen osuudeksi on arvioitu noin neljä prosenttia kaikilla selvitysalueen yhdysteillä ja kokoojakaduilla.

Kuva 10. Keskeisimpien teiden ja katujen keskimääräisen vuorokauden liikennemäärät talvikautena nykytilanteessa.

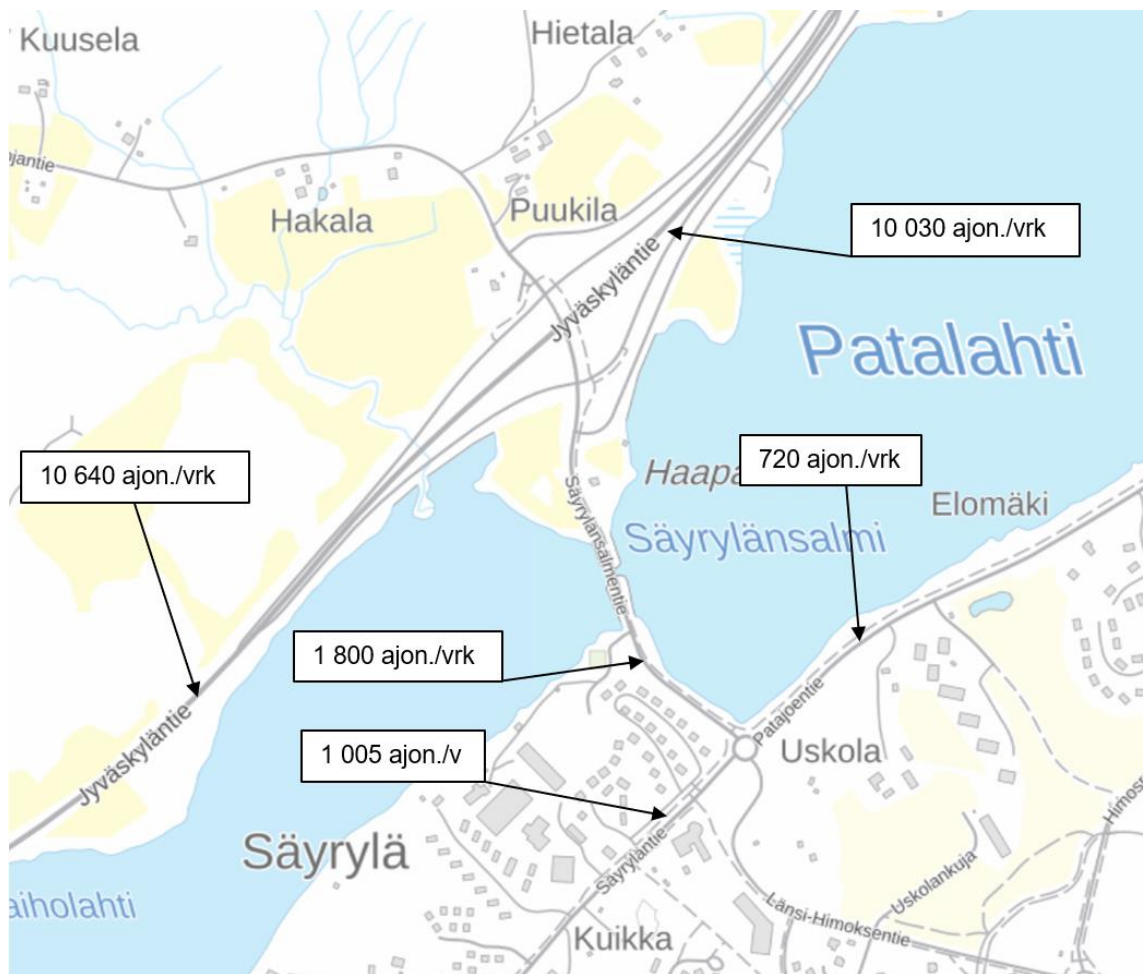
Tapahtumien aikaisia kävijämääriä on käsitelty *Himos-Jämsän matkailun aluetaloudsvaikutusten selvityksessä* (FCG, 06/2023). Vilkkaimmat tapahtumat tuottavat alueelle noin 40 000 kävijää / 3 vrk. Selvityksen mukaan Himoksella järjestetään noin sata tapahtumaa vuosittain. Tapahtumat painottuvat kesä- ja talvikausille. Vilkkaimpina sesonkiaikoina voidaan varautua liikenteen poikkeusjärjestelyihin, kuten erilliseen liikenteenohjaukseen.

3.2 Liikenne-ennuste

Valtatien ja selvitysalueella sijaitsevien maanteiden liikenteen kasvua on arvioitu valtakunnallisen liikenne-ennusteen perusteella (Traficomin tutkimuksia ja selvityksiä 6/2022). Ennustevuotena on käytetty vuotta 2050. Liikenne-ennusteen mukaan valtatie 9 liikennemäärä on selvitysalueen kohdalla ennustetilanteessa 10 030–10 640 ajon./vrk.

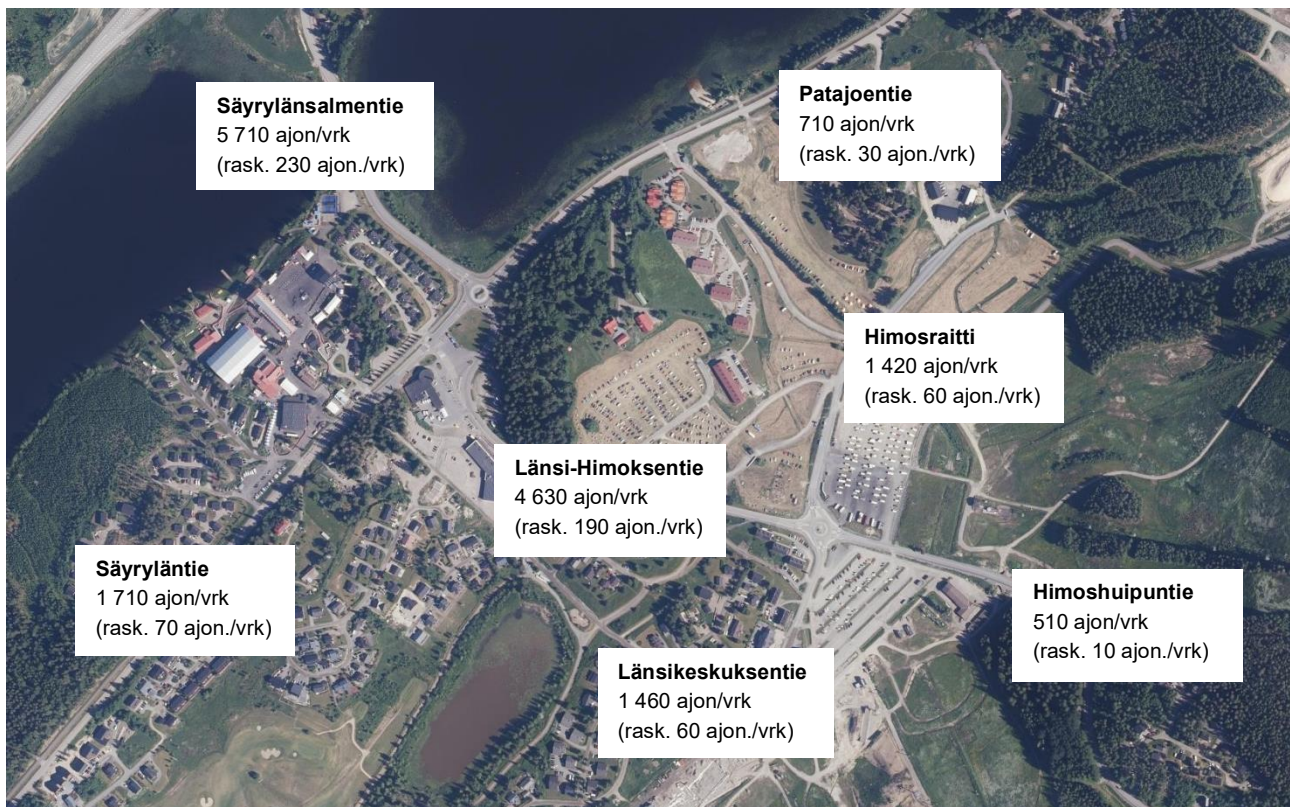
Taulukko 1. Nykytilanteen ja ennustevuoden 2050 keskimääräisen vuorokauden liikennemäärät selvitysalueen maanteilla (ajon./vrk).

Tie	KVL 2024	KVL 2050
Valtatie 9 (eritasoliittymän eteläpuoli)	7 930	10 640
Valtatie 9 (eritasoliittymän pohjoispuoli)	7 500	10 030
Mt 16573 (Patajoentie)	620	720
Mt 16573 (Säyryläntie)	870	1 005
Mt 16574 (Säyrylänsalmentie)	1 560	1 800

Kuva 11. Valtakunnallisen tieliikenne-ennusteen mukainen KVL 2050 selvitysalueen maanteilla. (Taustakartta: MML, 2025)

Himoksen keskustan osayleiskaava-alueen maanteille ja kokoojakaduille laadittiin liikenne-ennuste matkatuotospohjaisesti *Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa* -julkaisua hyödyntämällä (Suomen ympäristö 27/2008). Ennusteskenaarioksi määritettiin talvikauden keskimääräinen vuorokausi vuonna 2050, kun kaikki osayleiskaavassa esitetty maankäyttö on toteutettu. Alla esitetty katuverkon talvikauden liikenne-ennuste edustaa koko vuoden keskimääräisen vuorokauden liikennetilannetta viikkaampaa sesonkiajanjaksoa. Talvikauden liikenne-ennuste on laadittu mitoitukseltaan ja liikennetuotoksiltaan mitoittavampaan kaavarunkoluonnoksen vaihtoehtoon B, luonnos 26.11.2025 (kuva 13). Liikenne-ennuste edustaa osayleiskaavan mahdollistamaa maksimitilannetta.

Kuva 12. Keskeisimpien teiden ja katujen keskimääräisen vuorokauden liikennemäärät talvikautena ennustevuonna 2050.

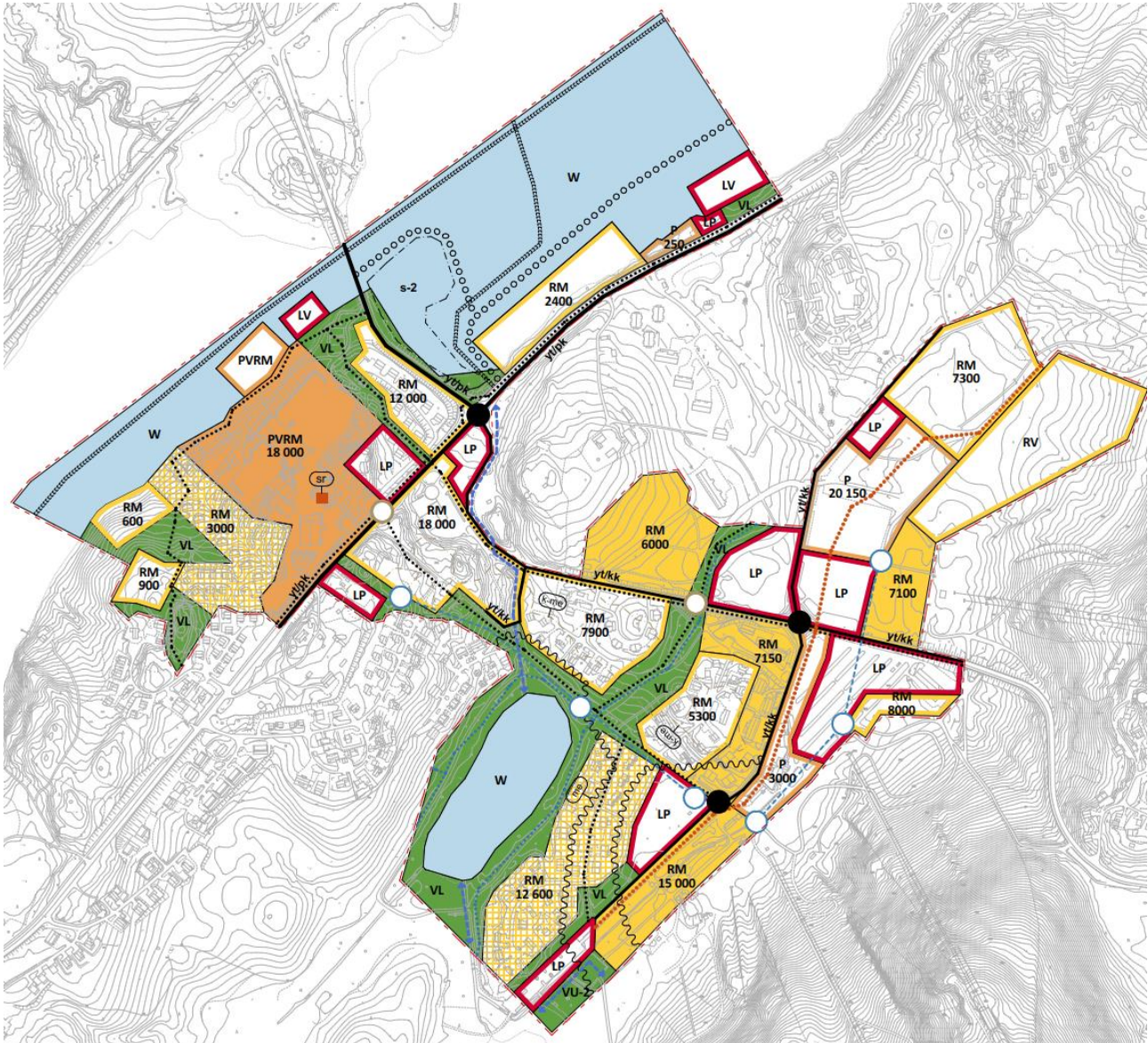
4 Osayleiskaavan liikenneverkko

4.1 Tie- ja katuverkko

Osayleiskaavassa esitettävä tiivistettävä, merkittävästi muutettava ja uusi maankäyttö tukeutuvat nykyisiin maantie- ja kokoojakatujärjestelyihin. Alue kytkeytyy pääväyläverkkoon valtatielle 9 Säyrylänsalmentien eritasoliittymän kautta. Säyryläntie Jämsän keskustan suuntaan palvelee nykyisen mukaisesti valtatie rinnakkaistienä. Muita alueen tärkeimpiä väyliä ovat Patajoentie (maantie) koilliseen sekä Länsi-Himoksentie ja Himoshuipuntie (katuja) kaava-alueen läpi kaakkoon.

Patajoentien varteen esitettävä matkailupalvelujen alue RM kytketään maantieverkkoon uuden kolmihaaraliittymän kautta.

Länsikeskuksentien ja Himosraitin varren uudet ja merkittävästi kehitettävät palvelujen ja hallinnon alueet (P) sekä matkailupalvelujen alueet (RM) kytketään nykyisen katuverkon kautta Länsi-Himoksentien kiertoliittymään. Em. kiertoliittymän itäpuoleista katuliittymää parannetaan ja sen kautta järjestetään kulku asuntovaunualueelle (RV) osayleiskaava-alueen itäreunaan.

Kuva 13. Ote Himoksen keskustan osayleiskaavan muutoksen kaavakartan luonnoksesta vaihtoehto B, luonnos 26.11.2025. (Projoplan, OLARK, 11/2025)

Osayleiskaavassa on esitetty useita uusia tai merkittävästi parannettavia pysäköintialueita (LP). Näistä viiteen kohteeseen on arvioitu 200–400 autopaikkaisen pysäköintilaitoksen sijoittamista. Pysäköintialueet ja mahdolliset pysäköintilaitokset kytketään katu- ja tieverkkoon alemman katuverkon kautta lukuun ottamatta tapahtuma-alueen eteläpuoleisia LP-alueita, jotka kytketään tonttiliittymän suoraan Säyrylääntiehen.

Osayleiskaava-alueelle saapuvan ja sieltä poistuvan autoliikenteen arvioidaan suuntautuvan edelleen pääsääntöisesti Säyrylänsalmentielle ja valtatie 9 eritasoliittymään. Myös Säyryläntietä käytetään varsinkin paikallisissa ja lähiseudulle suuntautuvissa matkoissa. Nykyisten tie- ja kokoojakatuliittymäjärjestelyjen arvioidaan palvelevan hyvin myös osayleiskaavamuutoksen toteutumisen jälkeisessä tilanteessa.

4.2 Jalankulku- ja pyöräliikenne

Osayleiskaava-alueen jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiä kehitetään. Laaksolantieltä Peikkometsäntien kautta tapahtuma-areenalle johtavalle jalankulun ja pyöräilyn pääakselille esitetään kävelyn ja pyöräilyn risteämisturvallisuutta merkittävästi parantavaa alikulku- tai ylikulkukäytävää Säyryläntien kohdalle.

Osayleiskaava-alueen itäosaan Himosraitin ja Länsikeskuksentien suuntaisesti esitetään uusi jalankulun ja pyöräilyn väylä, jolla varmistetaan uusien ja merkittävästi kehitettävien palvelualueiden saavutettavuus sujuvasti ja turvallisesti myös kestäväillä kulkumuodoilla.

4.3 Joukkoliikenne

Kauko- ja paikallisliikenteen reitteihin tai linjastoihin ei esitetä muutoksia. Nykyiset pysäkit palvelevat myös osayleiskaavamuutoksen jälkeisessä tavoitetilanteessa. Alueen tie- ja kokoojakatuliittymien mitoituksessa varaudutaan bussiliikenteen tilantarpeeseen.

Palvelujen ja hallinnon alueille sekä matkailupalvelujen alueille arvioidaan kohdistuvan tilausbussiliikennettä. Näitä alueita palvelevien pysäköintialueiden suunnittelussa varaudutaan myös linja-autoliikenteen tarpeisiin.

Osayleiskaavassa esitetään gondolirataa sekä rinteiden läheisyyteen että rinteiltä huvi- ja viihdepalvelualueen suuntaan tapahtuma-areenalle. Ilmakuljetin palvelee alueen sisäisiä matkoja, ja ennen kaikkea se mahdollistaa vaihtoehtoisen kulkumuodon matkailupalvelualueiden ja laskettelurinteiden välisille matkoille.

5 Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet

Osayleiskaavassa esitetyt muutokset kohdistuvat suurelta osin nykyisin rakennetuille kaava-alueille. Kaavamuutoksessa täsmennetään täydennysrakentamisen määrää ja osin uusia rakentamisen alueita tukeutuen olemassa olevan tie- ja katuverkon ratkaisuihin.

Tämä selvitys on tehty Himoksen keskustan osayleiskaavaluonnoksen vaihtoehdon B perusteella. Ehdotetut kaavamuutokset tulevat kommentoitaviksi osayleiskaavaehdotuksen nähtävilläolon kautta. Osayleiskaava-alueiden liikennratkaisujen, kuten yksittäisten liittymä- ja risteämISRatkaisujen sijainti ja mitoitus tarkennetaan asemakaavoituksen ja katusuunnittelun yhteydessä.